

MEGJELEN
minden
P É N T E K E N .

Előfizetési díj:
Egész évre . . . 6 frt. —
Fél évre 3 „
Negyed évre . . 1 „ 50

DÉLIBÁB.

Szépirodalmi, művészeti és társadalmi heti lap.

Felelős szerkesztő és kiadó: Gróf CSÁKY ALFONS.

SZERKESZTŐSÉG
és
KIADÓ-HIVATAL:
Varga-utcán 2256 sz.
KÉZIRATOK
nem adatnak vissza.
Hirdetések
a legjutányosabb ár
mellett vétetnek fel.

II. ÉVFOLYAM.

DEBRECZEN, 1878. ÁPRILIS 26.

17. SZÁM.

Éji csendben.

Almosódott halvány légi képek,
Mult időknék omladékinál —
Szabad szárnyaira kel a lélek
S ezredévek alkonyába száll . . .
A jövőnek ringó bőlesejében
Boldog gyermekálmakon mereng —
. . . Holdsugáros, esendes éjen
Mindig így kísért — a csend.

Jönek — mennek olvasatlan évek,
Mint hivatlan szomorú vendégek —
S annyi ember tűn velük odább!
Álmaikból lesz a délibáb . . .
Lelkünk pedig valahol a légben
Mint a bolygó ezéltalan kereng . . .
Belesüt agyunkba minden éjen
. . . Mindig így kísért — a csend.

Küzködés, mi haszna semmi,
Ez a földi végzetünk!
Vagyunk, mert im meg kell lenni
S élünk — mert megélhetünk!
S napról napra s évről évre szépen
Szaporodunk ott a földbe lennt . . .
Mindig újabb bolygó jár az égen
. . . S mindig így kísért — a csend.

Kompolthy Tivadar.

Megnyert fogadás.

— Rajz —

Balázs Sándortól.

(Vége.)

— Jól mondja sógor, én bizony ugy is teszek.
Sári fiam, Sári! hallod-e, hozz fel két fazék aludtjejet
a pinczéből. Mert hiszen maga is eszik ugy-e sógor?

— Nem én sógorasszony; nekem valami harapni
valóóról gondoskodjanak, mert én ma inni akarok! Ma
leis rom magamat!

E szóra édes anyám fürkészve tekintett nagybátyám
arczára.

— Maga hirt hallott aról a rosz fiúról sógor?

— Hallottam hát, persze hogy hallottam! — veté
oda könnyedén nagybátyám.

— Hát aztán mért nem mondja, hisz talán tán én,
anyja is tudhatok felőle valamit.

— Csak várja sorát a sógorasszony; majd mind-
járt megmondom.

— Csak bátran kivele, ha a legroszabb is; én
már ugy sem várok semmi jót attól a rosz fiutól! —
mondá jó anyám sóhajtva.

Ez a sóhajtás, s ez a hang a szivemen nyilalott
végig.

— Hát meghalt! — mondá nagybátyám vad neve-
téssel.

Na hiszen szépen készíti elő! — gondolám ma-
gamban. De szerencsére anyám már ismerte nagybátyám
tréfás természetét, s azért nem vette egész komolyan
szavait.

— Ugyan ne tréfáljon mindig a sógor, már ugyan
hogy mondhat ilyet, ha csak tréfából is egy anyának!

— Na bizony, hát nem annyi-e ránk nézve, mintha
meghalt volna, ha nincs itt. Aztán mit is busulna azért
a tekergőért! Érdemli is az!

— Már az igaz, hogy nem érdemli, mert rosz fiu.

— Itt hagyni szegény öreg anyját, s elszökni tőle
éjszakának idején.

— Neki bolondulni a világnak, s kitenni magát az
elpusztulásnak, meg a megnyomorodásnak idegenek
kedvéért. Na hiszen csak kerüljön valaha a szemem elé.

— Hát aztán, ha oda kerülne?

— Fogadom hogy olyan nyaklevessel fogadnám,
hogy soha nem felejténé el teljes életében!

— Asszonyi fenyegetőzés! — mondá nagybátyám
gunyosan kaczagva.

— Nyaklevessel! Fogadná bizony pityergéssel és
elájulással. Tudjuk hogy szoktak az asszonyok vitézkedni.

— Nekem beszél így sógor! Hát mikor nem tar-
tottam én meg szavamat és fogadásomat csak ugy mint
akármely férfi, sőt még jobban! Miben volt erősebb

valaha nálamnál? Tán még birokban is földhöz tudnám teremteni!

— Na, most ebben a melegben engedje el a próbát. Igazán nincs kedvem birkózni.

— Akkor hát ne dehonestáljon.

— No no, én nem mondok egyebet, minthogy ha az a rossz fiu nagy hirtelen ide teremne, hát sógorasszonykám bizony tán el is ájulna! De hogy sirva fakadna és pityeregne, arra már aztán fogadni is mernék!

— No hát fogadjunk!

— Mibe?

— A mibe tetszik. A házamba, a szőlőmbé! vagy egy pár borjas tehénbe. Én mindenre kész vagyok. Hanem aztán megtartsa ám, azt mondom. Mert akár hány férfit láttam már olyat, a ki nem tartotta meg fogadását.

— No én megtartom sógorasszony, s hogy aztán még is valami nagy terhére ne essék a dolog, hát ne fogadjunk valami nagyba.

— A mibe a sógornak tetszik én abba fogadok.

— No jó! Nekem van egy aranyom, a sógorasszonynak is van aranya, és pedig nem egy, hanem akárhány, abba fogadjunk.

— Elfogadom; itt a kezem.

— Itt az enyém is, tehát áll a fogadás. Csak ne szorítsa oly nagyon a kezemet.

— Hát szorítsa maga is az enyémet,

— Hanem igaz, most jut eszembe, az én aranyom magyar arany.

— Jól van, hát én is magyar aranyot teszek föl.

— Tehát áll a fogadás?

— Áll.

— Nem fog elájulni?

— Nem.

— Nem fog sirni?

— Nem.

— Egyetlen könyvet sem?

— Egyetlent sem.

— És aztán nyakon teremti?

— Nyakon teremtem.

— No, hát lássuk a virtust! Laczi jer ki!

És ezzel föltárta az ajtót.

Habozva, s félig mosolyogva, félig sirva léptem ki a szobába.

Jó anyám meglepetve ugrott föl székéről. Darabig szótlanul meredt rám, azután hozzám lépett, ki mozdulatlanul állottam.

— Hát te rossz fiu, így meg tudtad szomorítani jó anyádat, s eltűröd, hogy ilyen komédiát játszanak veled! Nesze!

És ezzel nyakon ütött, hogy szintugy csattant.

— Nos sógor, ide nézzen, nedves-é a szemem!

— Nem sógorasszony! Megnyerte a fogadást.

— Ide hát az aranyat!

— Itt van!

— Hát nyertem ugy-é?

— Nyert.

— Hát elismeri ugy-é, hogy csak olyan erős vagyok, mint akárhány férfi. Sőt még erősebb is igen soknál?

— Elismerem.

— No ha elismeri, itt az aranya, és itt az enyém is! — mondá egy fiókot fölzárva s abból egy aranyat véve ki. — Mert elvesztettem a fogadást. Jer ide szívemre te rossz fiu, had sirjam ki magamat nagy boldogságomban.

Oda rohantam lábaihoz, térdre borultam előtte, ő meg fölemelt, ölébe vont, épen oly könnyedén, mintha még mindég két-három esztendő kis gyerek lettem volna, s csókjaival s könnyeivel árasztott el.

Soká tartott e szent elérékenyülés, de talán még tovább tartott volna, ha Sári asszony is újból rá nem kezdi jajveszéklését.

És pedig olyan irtózatossá erővel és hangon, a mit lehetetlen volt kiállani.

Édes anyám fölemelkedett e jajveszéklésre, megtörlötte szemeit és összeszedte magát.

— Hát mit sirsz, risz még te is? Lodulj a konyhába, csinálj tüzet és ölj csirkéket! Hát nem látod, hogy itthon a Laczi; pörköltet kell csinálni. Tudod hogy az a kedves étele!

— E szavakra Sári elkezdett hahotázni, kezeit összecsapkodni, s azután még nagyobb jajveszéklésben tört ki.

Erőszakkal kellett a konyhába kitaszigálni.

— No sógor, — mondá anyám félig kedélyesen, félig mérgesen, — megtréfált, hanem biztosítom, hogy nem maradok adósa. Nem viszi el szárazon.

— Dehogy viszi! — kiáltám diadallal, — hisz nézze csak anyám, már is sir!

— Sirok hát, — mondá nagybátyám, — te gazficzkó, hanem bizony nem azért hogy megjöttél!

— Hát miért? — kérdé kárörvendő gunynyal jó anyám, — hát miért sir sógor?

— Igen miért? csak mondja meg! kérdém magam is, hogy jó anyám diadalát még teljesebbé tegyem.

— Hát azért sirok... azért sirok... te gazficzkó... hogy... hogy... oda nem vesztél!

Phoebos vagy Apollo

s az apollói tisztelet a régi görögöknél s rómaiaknál.

Irtá: Propper N. János.

(Folytatás.)

VI.

Azonban habár az apolloi tisztelet a vele karöltve járó művészetekkel, melyeket meghonosított mindenütt, hol felkaroltatott, mint az emberiség mivelődési történetében oly hatalmas tényezőül tekintendő hellen művészet dajkája minden intézményeivel azt czélozá s érte el, hogy ama magasztos lelkesülést előidézze, mely minden szép és nagyszerű létesítéséhez szükséges; mégis

amint a hitregetan ezen egyik legfőbb személyének tiszteletében leghatalmasabb tényezőül, ugy e tiszteletnek közvetlenül a görög római finomodás, közvetve az emberiség mivelődési történelméhez való viszonyában legfontosabb emeltyüül az apollokultusz azon intézménye tekintendő, mely a Hellas és Italia számtalan helyein fennállott jósdák jós szavában nyert kifejezést. Ezen jóshelyek középpontja Delphi volt. Delphi középpontja volt egyszermind a görög műveltségnek; középpontja volt a görög történelemnek. A többi jóshely tekintélyét innét nyerte, mint nyerik fényöket a többi égi testek a naptól. A szokásokra egymástól annyira távol görög törzsek mint központban, Delphiben találkoznak s azon nemzeti egység, mely egy népet a történelmi nagyság színvonalára emel s a görög szellemnek közös és összhangzó törekvéssel szerzett vívmányai a tudomány s művészet terén daczára a törzsek politikai villongásainak és a Hegemonia utáni ambicionak: létezésüket egyedül annak köszönhatték, hogy egy közös forrásból meríték a lelkesedést, mely nélkül magasztosat nép nem teremthet, a görögök mindannyian, t. i. a delphii Apollo jósdájából.

Sőt tovább is mehetünk.

Tudjuk s említettük is, hogy a csó, melyen át az apollói vallástisztelet Rómába átszivárgott, épen a jóslás vala. Ezen intézménye az apolloi vallásgyakorlatnak idegen földön is megőrizte nemzeti jellegét s tekintélyét. Delphi a rómaiak előtt is ugyanazon Delphi maradt, mely volt a görögöknél; s amint kezdetben csakis a görög műveltség központját képezé, ugy lön később a szélesebb körüvé vált és Rómát is körébe záró görög-római apollói vallásgyakorlat és ezáltal dajkált mivelődés középpontjává, s amint egykor csak is a görög nemzet történelmét intézé, két értelmü bár, de vak hittal követett tanácsával: ugy az idők folyama Roma történetét is Delphire gombolyítá; s azért akár a királyság végső éveinek, akár az ezekre következő köztársasági s még később caesaruralmi idők eseményeinek fonalát követjük, a természet vadregényes szépségeitől környezett bércek és erdőségek, titokteljes üregek, kristály patakokban gazdag Parnassus vidékén fekvő Delphibe érünk, hol mint anyatengerben a különféle forrasú folyók találkoznak s egyesülének a görög s római történelem folyamai. — Nagy fontosságú hely mindenestre Delphi! S joggal elmondhatjuk, hogy amint egyáltalában a görögökkel való érintkezés adta meg a szentlen vasként merev római szellemnek amaz aczélrugékonyságot, mely a szép jó s igaz benyomásait nemcsak elfogadta, de viszonzta is: ugy különösen a delphii jósda tekintélye volt a delej, mely az Apennini félsziget bárdolatlan lakóit a műveltség hazájába vonta, s ezen jósda szavaiból ömlött amaz elevenség a senatus határozataiba, melylyel magát világtörténeti események véghezvitelére nemcsak eltökélé, de melylyel azokat előnyösen meg is oldá.

Ami egyébiránt a jóslást illeti, az régibb mint maga az apollói tisztelet. A jövő titkainak fátyolát feltebbenteni mindig igyekezett az emberiség, mióta ön-

tudatára emelkedett azon véletlen esélyeknek, melyeken az emberi tervezés oly gyakorta hajótörést szenved s annál nagyobb szerepet játszott az ember képzelmi tehetségét foglalkoztató jósolgatás, minél nagyobb volt valamely népnél a tudvágy s minél kevesebb a positiv ismeret, minél kezdetlegesebb a felvilágosodás. Mióta a felvilágosodás áldott napja felderült, mióta a tudományok fénye malasztját a földön széthinté, megvetőleg s méltán, tekintetett a jövőmondás; az új idők törvényei mindenütt üldözék a prófétákat; nem így volt azonban az ókorban. A tudatlanság éjszakájának homálya fedte egét az emberiségnek, melyet egyedül az állati ösztönnél nemesebb sejtelmek vezéreltek rendeltetése ösvényén s azon kevesek, kik tulemelkedtek a nagy tömegben vagy önzésből vagy vallási rajongásból, mi a tudomány alanti fokán álló népeknél megszokottabb jelenség, felsőbb ihletnek magyarázva képzelmeik kicsapongását ködös homályos sejtelmekbe szőtték önműn s mások jövődjének sorsát. Az ókor regéi s költészete telvék vak látnokokkal. Kétségtelen jele, mily nagy számmal szerepeltenek. A jósolgatás tehát az apollói kultusz keletkezésékor létezett, de nagyon csalódnánk, ha azt vélvén, hogy a jósdák, mint a jóslatok kiosztására, illetőleg közlésére fennállott intézetek az apollói istentisztelet keletkezésével egykoruak. Ezen intézetek felállítása s szervezése habár ősi, mégis későbbi idők műve. Másfelől habár az Apollonak tulajdonított jóslatok kiosztását kezdettől fogva Apollo papnőinek tartott nők, minők voltak a sibyllák, maga Cassandra, sokszor papok, mint Amphiaros s Kalchas eszközölték; még sem szabad hinnünk, hogy ezek azon későbbi időkben keletkezett, saját rendszabályaival és kiváltságokkal bíró papirend tagjai voltak. Magános völgyekben, bércek üregeiben, források mellett, hol a természeti jelenetek behatása s maga a magány fokozá a heves képzelem működését, éltek rendszeren az ily ábrándozók. A rendszeresített jósdák és jóstársulatok legidősbjei Kis-Ázsiában keresendők. — Trója vidékén *thymbraei* Apollo tiszteletére, az aeolok és ionok által gyarmatosított Lesbos és Myrina szigeteken a *grynei* Apollo tiszteletére a legrégebb időben keletkezett már ily intézet. Régiebb vala ezeknél *didymai* Apollo jóshelye és temploma; hires volt a *patarai* szent hely, mely fényre a delosival, versenyzett. Amily gazdag Beotia vadregényes üregekben és forrásokban, melyeknél a képzelem szivesen andalgott mindig: ép oly sok helyen volt jósda is. Ilyen volt az *Orchomenos* melletti Tegyrában az *Apollo Ismenios* tiszteletére emelt szentély *Thebeben*. Ezen kisebb helyek fényét tulragyogták azonban a hirneves Delphi, melynek befolyása idővel rendkívüli, sőt mindenható volt, hol egyszermind az ide összehordott nagy ajándékokból, idők folytán fényes templom is emeltetett. Ami ezen utóbbi keletkezését illeti, azt regélik, hogy egy kecskenyáj a Parnassus hegyén legelészve egy üreghez jutott, amelyből felszálló gőz hatása következtében görcsös rángatozásba esett; ami később e helyet látogató egyéneken is megessvén, kétségkívülinek

tartaték valamely isteni erő jelenléte a nevezett helyen. Egyébiránt bizonyos, hogy e hely már száz évvel a trójai hadjárat előtt, mint ilyen ismeretes volt. E jósdában nevezetes szerepe volt a pythia nevű jósnőnek, ki nevét vagy a *πυθια*²²⁾ igétől, vagy magától a jósis-tentől, Apollótól, ki Python megölése folytán Pythius melléknevet viselt, nyerte, s ki az idő három szakát: jelent, mutat s jövendőt — három lába által kifejező széken — *τριπους* — ülven, a jóslatok kiosztásakor önkívületbe esett, érthetetlen szavak sorai hangzának reszketeg ajkairól, melyeket a papok hexameterekbe öltöztetve s kétértelemmel átszőve juttatának a kérdősködőkhez, kik valamint nagy ajándékokkal birhaták szólásra a jósdát, ugy különös szertartásokkal készítettének elő a jóslatok elfogadására. Ugyancsak, e jósdáról olvasható, hogy Augustus kérdésére: ki leend vajjon utóda? sokáig pusztá hallgatással válaszolt s feleletet csak akkor adott, midőn a hatalmas császár ajándékait és kérdéseit sürgetőleg megújította.

Válasza ez vala:

ἔβραιος καλεται με θεοις μακκαρσσιν ἀνασσων
τον δομον προλιπειν και αιδην αδις ικεσαι
λοιπον απι σιγων εκ βωμων ημετερων²³⁾

Azonban, miként ábrázoltatott Apollo?

A költők s művészek Apollot, mint a viruló ifjuság és férfias szépség eszményét ábrázolják²⁴⁾ nyulánk, de mégis szilárd testalkattal, hosszú fürtökben leomló hajzattal, babérkoszorozott hálántékkal²⁵⁾, egyik kezében rendesen az őt megillető nyíllal, másikkban a lanttal, vagy a három gráciával, mintegy annak kifejezésül, hogy a nap jótékony melege mindenféle szépséggel és jótéteménnyel árasztja el a földet. Ijját sokszor vállain hordva is festetik²⁶⁾ — Legnevezetesebb szobra Apollonak, mely egyszersmind egyike a bevégzett műremekeknek, a Vaticanban őrzött belvederi Apollo.

²²⁾ Kérdezni.

²³⁾ Magyaritva körülbelül így hangzik:
Judea gyermeke int, ős isteneinkben uralgó
E helyet elhagynom s a sötét Hadesbe leszállnom,
Hallgatván, távozzatok oltárinktól.

²⁴⁾ Solis aeterna est Phoebus Bacchoque Juventa.
Tibullus.

²⁵⁾ Utque meum intonsis caput est iuvenile capillis
Tu (laure) quoque perpetuos semper gere frondis
honores

Finierat Paean: factis modo laurea ramis
Annuit: neque caput visa est agitasse cacumen.
Ovid. L. Metamp. I.

²⁶⁾ τῶν ὤμων ἔχων ἀμνηρερεα τε φαρετην
Homer Ilad. α. 44.

Nunquam humeris positurus arcum. Horat. L. O. III. O. IV.

Ista decent humeros gestamina nostros. Ovid. L. Metamorph. I.

Atyám sirján.

*) Psenyeczki Nagy Sándor eredeti angol: „On the Tomb of my Father“ című versének fordítása.

Ély fájdalomtól megrendülve áll itt
Sirod fölé hajolva bús fiad.

... Te néma vagy s kesergő jaj panasza
A sebzett szívnek enyhülést nem ad.

A Kárpát-esücsök jéghideg viharja,
Mely sirodon rohan dühöngve el,
Hő lángját nem hűsíti e kebelnek,
Mely fájdalomra vigaszt esdekel.

Emlék nem jelzi, hogy e néma sirban
Egy jó atyának nyugszik hült pora,
Ki gondos öre volt kicsiny körének,
S a rábizott nyájnak hű pásztora.

A hősök nyughelyén emlékek állnak,
Kiknek nyomában honfivér fakadt,
S egy egyszerű kis földhalom takarja
E hő szívet s e drága hamvakat.

De bár jeletlen áll sirod magánya,
Emléked hűn megőrzi e kebel,
S zugjon felette bár vések viharja,
Soha nem fog feledni téged el.

Sirhalmodon, atyám, Memnon szoborként
Áll gyermeked, siratva hunytodat,
De a megtört szív gyötrő bánatának
Nincs földön, a mi enyhet, nyugtot ad.

És most Isten veled! a sir ölében
Fedezze álmod béke angyala!
Ó bár nyujthatna irt e szív sebére
Dieső lelked, mely égbe szárnyala.

György József.

„Y.“

— Elbeszélés, —
(Vége.)

Aladár válaszában most már letett a kedélyes, tréfás hangról s komolyan kezdé kutatni az indokot, mi bátyját arra készíté, hogy ez megipszilonosodjék; s ezt nem a manupropria czikornyáiban, hanem azon ambi-tióban kereste, hogy bátyja nemesnek szeretné magát tartatni s ezért utánozza a nemesi nevek szokásos y-ját. — János szintén elérkezettnek látta az időt komolyabb hangon szólni, kijelentvén, hogy föltéve, miszerint ez indította is őt az y használatára, még ez esetben is

*) Az elhunyt jeles iránt tartozó kegyeletünket véljük leróhatni, midőnt. olvasóinknak ezen, nemes szívét leginkább jellemző közleménnyel kedveskednünk. E hangulat-teljes versében ő siratta atyját most már őt siratják gyermekei!
Szerk.

részén áll az igazság, mert ő a nemességet nem a kutyabőrön, hanem a szívben keresi, és mindenesetre nemesbnek tartja azt a verítéket, mit ő szántás-vetés közben izzad, mint azt, mi sok „nemes“ homlokáról kártya-asztal mellett gyöngyözik. — Aladár mindezt helybenhagyta, azonban figyelmezteté testvérét, hogy ő a jog őre és a „jus“-t mindenki irányában megvédni tartozik. Ő nem bánja, ám írja nevét 3 y-al is, csak adja be ez iránt folyamodványát a miniszteriumhoz; mert mindaddig jogsértőnek fogja őt tekinteni. — Ez aztán kihozta Jánost a sodrából, ki igylen felelt öcsce utolsó levelére:

„Hálátlan testvér, ki még ily csekélységet sem nézesz el bátyádnak, ki oly meg nem érdemelt jó szívűséggel viseltetett irántad; te, ki mindenre a törvény rideg szigorát alkalmazod! Ám jó, te nagyon szereted a ridegséget, én is ezt ültetem be szívembe; a haszonbérleti szerződés pár hét múlva lejár, add ki másnak földedet, mert én nem fogom egy oly testvér földét művelni, kinek szívében a szeretet talaja műveletlen. Különb megfogadtam tanácsodat, s beadattam ügyvédem: Ravasz Márk ur által folyamodványomat a „névváltoztatás“ iránt, mert még kitelnék tőled, hogy valóban beperelj. Én azonban nem akarok veled pörlekedni, sőt inkább nagyon is hallgatagon fogom magamat irántad viselni, s remélem te sem fogod keresni egy „jogsértő“ megmételeyező társaságát.“

Erre a levélre aztán Aladár azzal válaszolt, hogy nem felelt rá semmit. S ezzel a mély, kitőlthetlen űr, mely két testvérszívet választott el, meg volt ásva. János nem sokára megkapta az engedélyt a Pataky név viselésére s elégtelen monda, hogy most már nem visel szívtelen testvéreével egyenlő nevet, (no hisz nagy is volt a kettő között a különbség!) Aladár pedig csakugyan kiadta földjét valami árendásnak, s bár ez harmadát sem fizette azon haszonnak, melyet a föld bátyja kezelése idejében hajtott, még sem bánta azt, legalább büszke, aristokratát játszani akaró testvérétől megszabadult. Szóval a két testvér gyűlölte egymást ép oly lángolóan, mint a mily hev szeretettel csüngtek az előtt egymáson.

Ha Aladár valami peres ügyben X. városba ment, hol bátyja lakott, a világért sem szállt volna az első vendéglőbe, mert az testvére lakásához közel volt; hanem inkább a város másik részén fekvő Kutyakaparófele csárdában töltötte rövid ott tartózkodása idejét, csak hogy minél távolabb lehessen a gyűlölt lénytől.

Viszont ha János Z-be, Aladár állandó lakhelyét képező városba rándult gabnavételre vagy eladásra, rendesen úgy intézkedett hogy kora reggel elvégezvén dolgát, azonnal indulhasson, nehogy valamikép találkozzék a hét fejű sárkánynál is rettenetesebb Aladárral.

Igy ment ez aztán sine-fine; kerülték egymást, mint kőd és napsugár, s ha nem lett volna a föld gömbalaku, még talán ki is szaladtak volna a világból egymás elől.

De hát oly furcsán van alkotva az emberi szív, hogy tud az egyszerre gyűlölni is, szeretni is. A két testvér szívében is, bármennyire telve voltak is azok gyűlölettel, mégis maradt annyi hely, hogy mindenkibe egy-egy szép leány képe titkosan belopózzék, mint virágillat az esti szellő leheletébe. Mert hiába, oly rejtélyes hatalom az a szerelem, mely még a gyűlölség töviseit át is megtalálja az utat a szívbe. Tehát mind János, mind Aladár szerelmesek voltak. De hát kikbe? Furcsa kérdés: leányokba. De miféle leányokba? Mit tartozik ez ránk; elég ha ők szerették őket és punktum. Nem is kisértjük meg itt a két ideál testi és lelki bájainak leírását, mert meg vagyunk győződve, hogy e leírás hiányos lenne, miután ilyféle teljes jellemzést csak maga a szerelmes írhat; nem rendelkezvén pedig ilyennel, sem Aladár sem János részéről, azért az olvasó képzelmeire bizzuk, hogy képzeljen magának két oly leányt kikeről gondolhatja, hogy János, illetőleg Aladár szívét lángra gyullaszthatták.

S így nekem nem marad más teendőm, mint megneveznem azon két angyalt; mit is az illető plébános urak szíveségéből hitelesen meg is tehetek a mátrikula alapján, kimondva, hogy János szívének választottja: Szeremi Laura, Aladáré pedig: Marossy Mariska volt. S ha most tekintetbe vesszük, hogy János Pataky János, Aladár pedig Pataki Aladár, s párhuzamba állítjuk az ideálok vezeték neveinek végbetűit, akkor láthatjuk a sors szeszélyes játékát, mely az y-os Jánosnak y nélküli arát, az y-gyűlölő Aladárnak pedig y-os menyaszszonyt juttatott. Mert helyre kell hoznunk feledékenységünket és megjegyeznünk, hogy már a jegyváltás is megtörtént mindkét részről a nélkül, hogy a völegények észrevették volna a veszedelmes hálót, melybe őket a sors juttatá. Egyszer azonban előállott Szeremi ipam uram, üdvös leczkét tartván Jánosnak az y czélszerütlenségéről csudálkozását fejezte ki, hogy oly tapasztalt fiatal ember, mint János, annyira ragaszkodik a régi nemes világ előitéleteihez. János férfiuhoz illő szilárdsággal védte elveit, hanem az öreg urat nem lehetett ám kapacitálni, kit végre a sok disputa annyira dühbe hozott, hogy kijelenté, miszerint, ha el nem hagyja neve végéről az y-t, úgy visszaválthatja a jegygyűrűt, mert ő leányát csak demokrata érzelmű férfiuhoz adja. Ezen érven aztán minden argumentum megtörött, főkép miután Laura nagysám is könyezve vetette szemére, hogy jobban szereti azt a csúf y-t, mint őt, s ha az ellenkezőt be nem bizonyítja annak a rubetűnek az elhagyása által, úgy saját akaratából sem megy hozzá. Rövid, de heves csata után a mindenható szerelem győzött, és János ünnepélyesen megesküdött, hogy ezentul Pataki lesz, s Ravasz urnak megint volt egy kis haszna a névvisszaváltoztatás iránt beadott folyamodványon. Ugyanez eset fordult elő Aladárnál is azon különbséggel, hogy az öreg Marossy meg rettenetesen pártjára kelt az y-nak, mint aféle régi, Zsigmond korából való nemes és egykori táblabíró, s ő maga fenye-

getes, a szép Mariska pedig kérés által rávették a hajthatlan ügyvéd urat, hogy töredelmesen meghajtsa fejét az y igája alatt, s azon ígéretet tegye, hogy az esküvő napjáig minden esetre kieszközli az engedélyt a Pataky név viselhetése iránt.

Régi dolog, hogy szerelmesek között nincs titok; így történt azután, hogy úgy Aladár, mint János bűnbánón gyónták meg kedves papjaiknak neveik történetét s az azzal összefüggő testvéri viszályt. A leányok persze rémülve csapták össze kezeiket, s üdvös erkölcsi predicáció után Laura e szavakat mondá János tollába:

„Kedves öcsém! Belátom ellened emelt vádam igazságtalanságát, s bocsánatot kérek sértésemért. Szerető testvéred: Pataki János.“

Mariska pedig az ügyvéd ur levelét eként fogalmazta:

„Drága bátyám! Ideje, hogy véget vessünk ok nélküli duzzogásunknak. Én részemről bocsánatot kérek és adok, melynek jeléül tekintsd alábbi aláírását szerető öcsédnek Pataky Aladárnak.“

A levelek a véletlennél fogva egyszerre adatván fel, körülbelül egy időben is érkeztek meg rendeltetési helyökre, mire mindkét testvér mátkáik parancsa folytán azonnal elindult a másik ölelésére, minek az lett az eredménye, hogy még utközben találkoztak és kiugorván a kocsikból úgy össze-viszsa csókolták egymást, mintha mindenik a másikat arájának nézte volna.

Nagy volt azonban a fönnakadás, midőn ennek végeztével arra került a sor, hogy már most hova menjenek? Mindenik persze előbb akarta menyasszonyát bemutatni, s talán soha sem jöttek volna dülőre, ha Aladár kocsija, midőn a kocsis fordulni akart vele, föl nem fordul és kereke nem törik; így aztán Aladárnak kellett előbb Jánossal mennie és üdvözölnie a szép Laurát, majd azután ismét kocsira ülni mindketőknek, hogy most már Aladár is bemutathassa Mariskáját testvéreinek.

Hogy azonban egyuttal a menyasszonyok és ipák is megismerjék egymást, Aladár felpakolta szépen Marossy uramat és leányát is a kocsira, s így hajtottak azután Szerémi uramhoz, hol azután a kettős násznak együtt tartása ünnepélyesen kimondatott. Hanem most meg a két ipam uram veszett össze, mindenik azt akarván, hogy az ő házánál tartassék meg a kettős lakadalom, s ez eredménytelen vitának csak Aladár leleményessége vetett véget, ki a sorsra indítványozá annak eldöntését bizni, elővevén egy pénz darabot, melynek két oldala közül Marossy uram választotta a fejét, Szerémi az írást. Aladár felhajtotta a pénzt, az csengve esett le és fejét mutatott. E szerint Marossy uramé volt a dicsőség. Hanem még egy ennél is csiklandósabb kérdés maradt fenn a két ip között, s ez épen az y volt. El is kezdtek mindjárt disputálni, mígvégre Marossy emlékezve hogy az előbb néki kedvezett a szerencse, hajlandónak mu-

tatkozott az y elhagyására, ha a sorshuzás ezt jelöli ki. Szerémi beleegyezését adván ebbe, Aladárnak újból elő kellett vennie egy piczulát, mely azonban most nem kedvezett Marossy uramnak, mert írást mutatott, s így az i lett győztes az y felett. Marossy uram azonban embere volt a szavának, s ezentul nevét i-vel írta (csak titokban y-nal,) természetesen veje is letette a kényszerülve fölvevén y-t, mely annyi zenebonának volt az oka.

Igy végződött az y-os per, melynél boldogabb eredményű pere sohasem volt Aladár ügyvéd urnak, de János sem aratott soha oly dús kalászokat, mint boldog házassága mezején és ez aratásában sohasem is csalatkozott; miért is nem egy híres ember irigylí szerencsáját.

Thompson ur elveszett fia.

Bret Harte rajza.
(Folytatás.)

Az istennek tetsző tett, melyre Thompson ur most ezélezott, elsáppadt és mereven nézett az erkélyre vezető nyílt ajtóra, hol a bámész inas-ság lézengett és a csarnokra, mely most dulakodás színhelye volt.

Midőn a lárma legnagyobb fokra hágott, rongyos és részeg ember szakította ki magát az inasok kezéből és a terembe támolygott. Az átmenet a külső ködből és setétségből a szoba fényébe és melegébe elvakította és megzavarta őt. Levette fejéről gyürődött kalapját és néhányszor megtörülte vele szemét, mialatt hiába igyekezett magát egy szék támláján fentartania. Egyszerre tétova tekintete a Thompson Károly halvány arczára esett; és a gyermeki öröm halvány fényével és éles kacajjal rontott előre, megfogózott az asztalban, feldöntötte az üvegeket és az elveszett fiúnak szöszereént karjába dönt.

— Károlykám, te ördögös vén csavargó, hogy vagy?

— Hallgass! Szót se többet! — mondá Thompson Károly, mialatt gyorsan igyekezett a váratlan vendég öleléséből kibontakozni.

— No lám! — folytatá az idegen, — figyelembe se vevé az intést, mialatt a szerencsétlen Károlytól, kinek ünnepi ruháját gyöngéden és őszintén csodálta, elhuzódott. — No lám! Milyen ruhák... Károlykám! büszke vagyok rád!

— Ki vele! — szólta Thompson ur felállva s fenyegetően nézve öreg, szürke szemével. — Károly, hogy mered!

— Fogd be a szád öregecském!

— Károlykám, ki ez a vén bolond? Mi?

— Hallgass el ficzkó. Nesze igyál! (és reszkető kezekkel töltött meg Thompson Károly egy poharat rummal.) Nesze, igyál, aztán takarodjál holnapig, vagy meddig akarsz: de most hagyj el minket!

Mielőtt a szerencsétlen ihatott volna, az öreg dühtől reszketve, nyakon ragadta. Erős kezével félig kihurezolva, félig kitolva megijedt vendégeinek köréből, már elérte vele a nyitott ajtót és ép ki akarta lökni, midőn Thompson Károly mintegy álomból felocsudva felkiáltott:

— Megálljon!

Az öreg megállt. A nyitott ajtón át szél és köd tódult hűsítőleg a szobába.

— Miért? — kérdezé vésztijszó tekintetét vetve Károlyra.

— Semmiért, de álljon meg. Az égre kérem álljon meg! Várjon holnapig. Hagyja el. Esedezem. Legalább ma este ne tegye!

Akár a fiatal ember hangja, akár az ellentálló szerencsétlen érintése, kit erősen tartott, okozta, — az agg szívét rejtélyes, határozatlan félelem szoritotta össze.

— Ki ez az ember? — suttogá tompán.

Károly nem felelt.

— Távozzatok! — kiáltott Thompson ur köréje tolakodott vendégeire. Károly! ide hozzám! Parancsolom. Én... én... én... kérlek! Mondd, ki ez a fiatal ember!

Csak ketten hallották azt a feleletet, mely alig hallhatólag lebegett el Thompson Károly ajkairól:

— A fia!

Midőn a szürke homokdombon megviradt, Thompson ur termeiből már minden vendég eltűnt. Gyengén és homályosan égtek még a gyertyák az elhagyott szobákban. De mégsem voltak egészen elhagyatva: a hideg lakszoba egyik sarkában három alak kuporgott, mintha meleget keresne egymásnál. Az egyik a pamlagon hevert és mélyen aludta az ittasok álmát; — lábánál ült az, kit Thompson Károly néven ismertek; mellettök guggolt zavartan s összegörnyedve Thompson ur, mereven bámulva öreg szemével maga elé, könyökét térdére támasztá, kezével fülét fogta be, mintha el akarna zárkózni a könyörgő hang elől, melynek szomorúsága az egész szobát be látszott tölteni.

— Isten a tanum, — mondá ez a hang, — hogy nem szándékosan csaltam meg önt. — Az a név, melyet akkor este mondtam, legelőbb jutott eszembe. Azt hittem, meghalt viselője, ki gyalázatomból szerencsétlen társa volt. És midőn ön engem kikérdezett, felhasználtam azt, a mit róla tudtam, hogy megindítsam szívét, így remélve elnyerni szabadságomat... Csak ezért szóltam, esküszöm csak ezért! De midőn ön megmondta kilétét és midőn új életre nyílt kilátásom, akkor... óh akkor... Uram, kiéhezett hontalan, reménytelen valék, midőn önt megrabolni akartam; életunt, szerencsétlen, kétségbeesett voltam, midőn az ön szeretét raboltam.

Az öreg nem mozdult.

Kényelmes fekhelyén békésen hortyogott az ujonan talált, elveszett fiú.

— Nekem nem volt visszanyerhető atyám. Soha sem ismertem más hazát, mint ezt. Nagy kísértetbe jöttem. Boldog voltam, igen boldog.

Felkelt és az agg elé állt.

— Ne féljen, hogy valaha fia és öröksége közé állok. Ma elhagyom ezt a vidéket, hogy soha se térjek vissza. A világ nagy uram, és hála az ön jóságának, tudom már, hogy kell kenyeremet becsületesen megszereznem. Isten önnel! Nem adja kezét? Legyen! Isten önnel!

Elfordult és megindult. De midőn az ajtóhoz ért, hirtelen visszatért, kezébe vette az agg fejét és megcsókolta.

— Károly!

Semmi felelet.

— Károly!

Ijedten ugrott fel az agg és az ajtóhoz tá-molygott. Nyitva volt. Semmi sem hatott fel hozzá, az ébredő nagy város tompa lármájánál és e zajban örökre elhangzottak az örökre elveszett fiú léptei.

S... a D... ő.

Emléklapra.

aggy szivedben van nevem,
Vagy nincs, — ha nem bírom;
Igy mit sem ér; ugy jól tudod,
Ide föl sem írom. — — —

Kovács Gyula.

A gyűrűk történetéhez.

Az ó- és középkori aranygyűrűk között a gyűrűk kiváló szerepet játszottak, mert határozottan történeti jelentőséggel bírtak. Vaskos könyvet lehetne összeírni a történetileg nevezetes gyűrűkről, ha számba vesszük a különféle hagyományos mondákat és legendákat, melyek mai nap is élnek a nép ajakán, vagy a régi krónikás könyvekben. Salamon király pecsétgyűrűje, az u. n. vénus-gyűrű, a régiak csata- és jegygyűrűje, melylyel például a velencei doge, az oly sokszor hűtlenné lett tengeri menyasszonyát jegyzé el, bizonyára érdekes anyagot nyújthatnának.

Mi azonban nem a gyűrű történetét akarjuk megírni, hanem csak rövid vonásokban vázolni azt, amit a régiak gyűrűhasználatáról tudunk.

A gyűrűt az ó-kor egy ránk maradt örökségeként tekinthetjük. Eredete az ősmondák homályába van burkolva. A hagyomány szerint már a paradicsomban az első emberpár gyűrűvel volt ékesítve; az ó-testamentumbeli és az ó-kor népei pedig nem csak mint ékszer hanem többször pecsétnyomóul is használták. Mózes és Eszther könyveinek némely helyei erre mutatnak. Történeti kutatók állítása szerint, az egyiptomiaktól a görögök és itáliaiak vették át a gyűrű használatát.

A görögöknél a gyűrű szereplésének kezdete egy Prometheus személyéhez kötött mythosban található fel. E monda szerint: Zeus találta fel a gyűrűt, alkotván egy ily mesterművet a felszabadult Prometheus rabbilincseiből. Ez a gyűrű kövel is el volt látva; Zeus a sziklából, melyhez Prometheus lánczolta volt, tett bele egy kis darabocskát. És Prometheusnak ezt, mint az olymp lakói által adott talizánt, szünet nélkül hordani kellett.

S kinek ne tűnnék fel a Zeus által csinált vasgyűrű hasonlatossága ama gyűrűével, mit babonás természetű emberek, különösen asszonyok, mint hathatós óvszert a rheumatikus bajok ellen, mai nap is viselnek?

A köztársaság idején a rómaiak és germánok is viseltek ilyen vasgyűrűket. Plinius beszéli: az ó korában szokás volt, hogy a völegény egy vasgyűrűt adjon arájának, mintegy kifejezéseül annak, hogy a köztük létező szívbeli szövetség felbonthatlan. Viseltek a rómaiak arany és ezüst gyűrűket is. Ennek bizonyítékát Liviusnál találjuk, ki említi, hogy Hannibál a cannaei csatában elesett római vitézekről három „modios“-nyi (körülbelül száz font) arany gyűrűt szedtetett el, s ezt kivívott győzelme tanuságául Karthagóba küldé.

Hagyományos szokás volt a rómaiaknál, hogy patriciusok arany, polgárok ezüst, rabszolgák ellenben csak vasgyűrűket viselhetek. A csatában személyes vitézség által kitünt katonák jutalmul aranygyűrűt kaptak. A császárok korában, mikor a fényezés a legmagasabb pontra hágott, igen divatosá vált az aranygyűrűk hordása. Bosszantó volt ez a polgári osztály hölgyei előtt, kik irigylék a patriciusok aranygyűrűjét, mert ők csak ezüstgyűrűt viselhetek! A romlott, elpuhult Rómában találkoztak azonban férfiak, kik visz-

szagondolva a respublica egyszerű korszakára, az által vélték jobb érzésüket kitüntethetni, hogy semmiféle gyűrűt sem viseltek. Julius Capitolinus mondja hátrahagyott irataiban, hogy akadtak a fényt és pompát hajhászó császárság ideje alatt oly férfiak is, kik szegénynek tartották ujjukat gyűrűvel megrakni. Ez elvből indult ki Grachus, midőn Maevius elleni vádaskodásában így kiáltott fel a bírák előtt: „Nézzétek meg ez ember balkezét és tartózkodjatok tőle! Mint egy aszszony piperézi magát, s minden ujján gyűrűket visel.“

A gyűrű nemcsak fényüzési czikk volt, hanem — mint mondók — pecsétlésre is használták, továbbá ünnepélyes functióknál is szerepelt. — A völegény és menyasszony, a kötött szívbeli szövetség jelképezésül, már akkor jegygyűrűvel ajándékozták meg egymást. A keresztyénség a jegygyűrű adását úgy vette fel kultuszába, mint egy régi, ősilég szentesített szokást.

Hogy a gyűrűt melyik ujjon viseljük, arra nem fektettek különös súlyt. A zsidók jobbkezüknél, a rómaiak és görögök ellenben balkezük negyedik ujján viselték, ama hitben, hogy ez ujjban egy ér vonul keresztül, mely a szívvel egyenes kapcsolatban van. Aetherius Capito azonban megjegyzi, hogy azért tették a gyűrűt a balkéz negyedik ujjára, mert ott kevésbé volt a kopásnak kitéve.

A germánok különféle értelmezések alapján viselték a gyűrűket. A férj és feleség közt az elválhatlan egyesülést jelképezte. Egy törzsnél, a kattoknál (most hessenek,) mindaddig gyűrűt kelle hordaniok az ifjaknak, míg valami hősi tett által nem érdemesíték magukat a férfiúi méltóságra. A középkorban a németeknél és francziáknál a pecsétgyűrű viselése a lovagok kizárólagos joga volt.

Végül még néhány történetileg nevezetes gyűrűről szólunk.

Salamon király gyűrűjét még mai nap is sokan szeretnék birtokukba ejteni. Az a babonás hit volt róla elterjedve a nép közt, hogy varázserővel bír, s tulajdonosa mindannak birtokába juthat segélyével, a mire csak kívánsága van.

A középkorban nevezetes volt az u. n. vénus-gyűrű. Az ilyen gyűrű az asszonyokat mind szerelmesekké tette.

Hires gyűrűk voltak még: a szent háromság-gyűrű s a Luther jegygyűrűje. Az elsőt egy nürnbergi aranyműves, Göze Henrik készítette a 17-dik század vége felé; három külön gyűrűből volt összeállítva és pedig oly művészi technikával, hogy szerkezete igen sokáig titok maradt.

A nagy reformátor jegygyűrűjéről már sokan irtak. Dürer Albert készíté, felékesítve rubin és gyémántkövel. Közepén szétválasztható volt, s bensejében a jegyesek nevének kezdőbetűi és e mondat volt olvasható: „A mit az isten megáld, azt emberek szét nem választhatják.“ Luther halála után egy időre eltűnt e gyűrű, de 1705-ben ismét előkerült. Egy darabig a braunschweigi herceg, azután meg a helmstädti egyetem tulajdona volt. Ez egyetem feloszlása óta nem tudni róla.

Legelső szerelmem.

Mégis különös egy dolog az, mikor az embernek büszke nemes sarjadék létre, — lisztkereskedő leány imádottja van!

Nekem az volt. De régen, — ezelőtt tizenkét esztendővel.

Boldog idők voltak. Poeta voltam ex offo... akkor tanultam rimeket faragni, meg hexametereket scandalni.

De elbeszélem az egész történetet.

Szegény jó boldogult apám régi jó takarékos nemes ember létre egy kis falusi birtok mellett csinos emeletes házat is hagyott rám, mint egyetlen örökösére. Abban tehát én voltam az ur már 16 éves koromban is, azonban csak olyan souverain féle, mert bizony kedves anyám meglehetősen cordában tudott tartani.

Uramfia már hogy is ne; már tizenhatodfél éves voltam és még, se nem pipáztam, se nem kártyáztam... de szerelmes? az igen, az voltam, még pedig fülig, csak hogy arról se tudtam; csak később ismertem meg ebbeli állapotomat és mondhatom, hogy nagyon megijedtem tőle, sőt hosszú időre ugyancsak meg is csömörlöttem belé.

Történt pedig az eset ilyeténképen.

Mint mondám tizenhatodfél éves koromban, tejfölös bőrű állapotomban már pesti „Hausherré“ lettem... és mint ilyennek, megengedte jó özvegy anyám, hogy hát legyen enyém — a ház melletti kiskert.

De ám az sem egészen!

Állott annak a hátsó végében egy diszes pálinkafőző készülék, melyet gyámom szintén bérbe adott; tehát a kis kert hátulso része fölött sem rendelkezhettem.

De így is meg voltam elégedve. Azok ott hátul főzhatték felőlem a krumplilevet bátran, én virágaimat ápoltam és lugasom futó növényei árnyában idylleskedtem.

Bizony idylleskedtem is.

De hogy ezt a t. olvasók megérthessék, elvezetem őket, mint „Hausherré“ in spe, házunk utcái frontjára, hol szép rendben egymás mellé vagy 4—5 bolt sorakozott.

Azok között volt egy lisztkereskedő üzlet is.

Abban a lisztkereskedésben pedig elnököltegy anyóka, ki Komáromból kapta azt a szép, gyomorba való pudert — akadályoztatása esetében pedig — mint az a legtöbb alapszabályban olvasható — egy csinos piros-pozsgás, kerekkepű és tagu leányka, az unokahuga.

Arczképét most is albumomban őrzöm. Herminának hitták.

Én pedig igen gyakran vendége voltam e lisztes boltoknak... minden csütörtökön okvetlen és ha tehettem — egyébkor is.

A lisztkereskedő anyóka vagy hogy is mondjam — néne el-el járogatott a szomszéd szt. Rokus-templomba, én pedig azon közben el-eljárogattam az ő boltjába, az ő unokahugához, az én Herminemhez!

Persze, hogy az én Herminemhez... hiszen tizenhatodfél éves és poeta voltam, élhettem tehát a poetica licentiával.

És miben állott az? — Jelentős versek cizálásában imádoztam előtt.

Hermin kedveért összevissza tanultam én a magyar, német, francia szerelmes költők összes lyrai pöngetményeit, csak azért hogy megértessem magam Herminel, mert tulajdon szavaimmal sehogysem tudtam vele menni semmire.

És Hermin okos, figyelmes és türelmes hallgatóm volt mindenkor, ez oly jól esett érzékeny szivemnek.

Hajnalpiros orczácskáját ellepte a liszt... és én barackhoz hasonlítám azokat — melyekbe ugy szerettem volna beleharapni!

Szöke haján is a liszt hófehér hamva ült.

Szeme élénk égszínkék volt és ajkai frisek, eperpirosak, epedően duzzadók; hogy ne imádoztam volna tehát Hermin!

Igen én szerettem őt, csak hogy érzelmemnek nevet adni nem bátorkodtam.

Én csak annyit tudtam, hogy olyan jó abban a lisztes boltban lenni Hermin mellett, még sokkal jobb, mint a pálinkafőzdés kis kertemben, virágaim között.

Szegény jó anyám váltig csudálkozott azon, hogy olyan sokáig, órák hosszáig is, el tudok ülni Herminék lisztes boltjában — s hogy olyan épen nem fashionable passiom van!

Azt feleltem neki, hogy a lisztférgeket tanulmányozom, lisztférget keresek ott gyűjteményem számára.

Jó anyám ráhagyta, hogy úgy van. Ő már tudta, amit én akkor még nem is sejtettem — hogy t. i. fülig beleestem a lisztes zsákba, szerelmes vagyok a szép Herminbe.

Mindkettő meglátszhatott rajtam, az is hogy lisztes boltba járok, az is, hogy szerelmes vagyok.

Anyám nem bánta. — Fiam, majd kigyógyul a liszt féreg tanulmányozási maniából — nem félttem én őt — hiszen Hermin okos leány, már hu-

szonkét éves! — szokta volt mondogatni gyámomnak.

Én nem tudtam hogy anyyi, de meg soha nem is jutott eszembe, hogy életkorát fürkészszem.

Én csak úgy vettem a dolgot, a mint volt, t. i. az ő lisztpuderes elbájoló minőségében.

Elkövetkeztek azonban az azon évi husvét-i iskolai vacatiók is. És netto egy hétre, anyámmal együtt kirándultam mezei birtokunkra és kőbányánkba.

De mit nekem falu, mit nekem kötörés... Hermin nélkül... mód nélkül visszavágytam a lisztes boltba.

Egyik szomszédunk házi mulatságot is rendezett tisztelőmre; anyám is ott volt.

Tánciskolába négy öt év előtt én is jártam... és arra is emlékeztem, hogy ott csak kis lányokkal táncoltam; roppant furesának tetszett tehát, midőn a táncmulatságon nagy, fejlett lányokkal kelle tánczolnom és roppantul csodálkoztam azon, hogy nagy lányok létökre is egészen türelmesen szenvedik el, miként ölelék át őket karjaim; miként türték el, hogy kezeiket reszkető kezeimbe fogjam.

Ekkor fogamzott meg agyamban azon merész eszme, hogy — megállj csak — menjünk haza! — majd átölelem én az én lisztpuderes Herminámat is. Hiszen e szerént ő sem fog megharagudni érte!

És úgy lön. De bizony mégse úgy lön biz az. Következő nap visszatértünk Pestre, miután anyám a bányaszámadást átnézte és a vinczellereknek az utasításokat kiadta.

Megérkezésünk után két pereczel már uri magam beléptem a lisztes paradicsomba, merész terveket főzgelve agyam csuprában.

De mégis, a lisztes boltban csak nem ölelhettem meg Hermint! Hopp meg van, hát mirevaló a pálinkaföldés kis kertem, és abban az a szép árnyékos lugasom!

Egy vasárnapdélutántörtént Az öreglisztáruló néne elballagott a vecsernyébe. A lisztes boltja be volt zárva. Az unokahuga pedig kis szobájában magányosan unatkozott. Meghittam tehát őt virágaim megszemlélésére és egy közös tulajdont képezendő virágcsokor kötésére.

Hermin kedves kis leány volt, és bár — mint később megtudtam, — csakugyan már 22 éves, de azért nálam mégis fél fővel alacsonyabb. Ezt most vettem észre, midőn oldalánál menve, az udvaron keresztül a kis kertbe sétáltunk.

Hermin nagyon megörült ajánlatomnak; nem-sokára kis kertem lugasában ültünk — virágokat válogatva és kötve csomócskába.

A pillanat végtelenül kedvezőnek tetszett előttem az ölelkezésre; először egyet-mást hadartam Schiller „Braut von Messina“ czimű tragoe-diájából, azután Hermin mellé ültém és — körül-fogtam derekát! Hermin nagyot nézett — de mint

anyám mondá okos leány lévén — nem ütötte félre karomat, a mitől én őszintén mondva — pedig igazán nagyon tartottam.

Bátorságom ennek folytán tehát merészséggé qualificálódott és átöleltem a természetes gömbölyű leányt másik karommal is. — Ugy nézhettem ki ügyetlenségemben, mint valami szerelmes erdei maczkó.

De már ez kissé soknak tetszett Hermin előtt; szabadulni akart — én annál szorosban vontam őt keblemre, sőt meg is csókoltam és... megval-lám neki, hogy nagyon, hogy végtelenül — szeretem őt ölelgetni! Micsoda?! Hermin úgy pattant föl egyszerre ölemből, mint egy bomba és elkiáltá magát: — Imre! Jöszte Imre!

Imre, ki legnagyobb bámulatomra nem volt más, mint a mi szeszégető apparatusunk bérlője — egy udvarias bamba fiatal ember — tüstént elő is jött az apparatusházból.

Azt hívém, a föld alá kell sülyednem szé-gyenemben, fölhevülésemet szerencsére a jámbor Imre a lugas árnyas homálya miatt észre nem ve-hette.

— Imre — mondá még egyszer Hermin, — az urfi gratulálni akar nekünk, tegnapelőtti el-jegyzésünkhöz! Azért hivtalak!

— El-el-eljegyzésökhöz? — Igen, igen — dadogám hálás érzelemmel, amiért Hermina el nem árult — valóban szerencsét akartam kívánni önnek a szerencsés választáshoz!

— De te is Imrécském — ugymond gonoszul a leány — viszonzod a szerencsekívánatokat a mi házi urfinknak, mert a mint hallám, mig oda volt a husvét-i ünneplésre falun, igen rosszul érezte magát, de „most“ már teljesen talpra állított ember!

— Valóban igaza van Hermin kisasszony, kegyed nagyon lekötelez; valóban teljesen talpra vagyok állítva, kigyógyultam!

— Kedves anyja, ő nagysága is többször mondá nekem, hogy ez így fog bekövetkezni okvetlen!!

— Ugyan ugy-e? kérdém meglepetve.

— Igen igen! Csak tudakolja tőle, magától! — csipkedék nevetve Hermin.

Ezeket mondva, a csintalan kövér leány je-gyese karján a maga módja szerént ellebegett, s magamra hagyott lugasommal, letépett virágaim-mal és félig megkötött virágcsokrommal, mely is-mét szétbomolva hullani kezdett a földre erőtlen ke-zeimből! És vele együtt kihullott szivemből első szerelmem ártatlanul szép, együgyü és könnyen hívő gyöngyvirága is, szemeimből pedig az első szerelmi bánat forró könye.

Többé nem mentem a lisztes boltba a liszt-férget tanulmányozni.

És jó anyám oly gyöngéd volt, hogy e fölött, legalább előttem, épen nem fejezte ki csodálkozását.

.....y ...a.

H I R E K

az irodalom, művészet és közművelődés teréről.

A körmagyart, ezen elsőrendű magyar társas tánczot igyekeznek dermedtségéből életre hívni Balla Károly, kis utbaigazító füzetkájával, mely Telegdi K. Lajos bizományában jelent meg. Ára 40 kr. Bizony kívánatos volna, hogy városunk előkelőbb körei a körmagyar betanulására szövetkezvén, tanáru magát, Ballát iparkodnának megnyerni. Csak kezdeményezni kellene a dolgot, a többi aztán már magától menne és a jövő farsangon már a tánczrendekbe is fölvehetnők a quadrille mellett a „Körmagyart“ is. Magyar hölgynek születettél sat. — mondjuk-e tovább?

Az angol „Academy“ Butler E. D., magyar költők előnyösen ismert fordítójának tollából apr. 13-iki számában ismertetést hoz az újabb magyar költészetéről; alapul Gáspár Imre „Uj Nemzedék“ című anthológiáját említi, „Dalok az időnek“ című 2 kiadást ért füzetét s a Benkő német népdal fordításait veszi s mind e művekről elismeréssel emlékezik meg.

Gr. Vay Sarolta költeményei Tettey és Társa bizományában Budapesten legközelebb meg fognak jelenni. Vay Sarolta muzsáját olvasóink is ismerik; pajzán, játszi, majd ismét elkomoruló, szóval magyar. Költeményeiben az elegiai elem a balladai erőteljessel párosul. Reméljük, hogy költeményei csakhamar második kiadást is fognak érni. A könyv ára 1 frt., diszkótésben 1 frt. 80 kr., mely összeg Tettey és Társa könyvkereskedésébe küldendő.

— **Dengi János** „A csók könyve“ cz. munkájának kiadását Vass Jenő a „Falusi könyvtár“ szerkesztője vállalta magára. Az ez utáni megrendelések hozzá intézendők. Lakása Berettyó-Ujfalu.

DEBRECZENI SZINHÁZ.

(K.) A hét főeseményét Remmerth Mártha zongoravirtuóznő april 20-iki hangversenyének kellett volna képeznie. Kellett volna — mondjuk; — mert biz az, ugy a hogy végbement, semmikép sem nevezhetők sikerültnek. Sem a hangverseny napjának kitűzése, sem a műsor összeállítása nem volt valami szerencsés s így azon, hogy közönség csak középszámmal gyült össze, nem csudálkozhatunk annyira, mint sajnálkozunk ama körülmény felett hogy a vendégművész előadás közben történt véletlen megbetegedése következtében, még az említett műsor sem vala betartható. Az, hogy ugyan ezen műsorba „Magyar négyes“ helyett sajtóhiba folytán más csuszott be: mellékes dolog, valamint az is, hogy némelyek a hangversenyző kisasszony sajnálatra méltó rosszullétét a csekély anyagi eredménynek tulajdonítják. Vigasztalja őt Debreczen műértő és műkedvelő közönségének tavali részvéte, bennünket pedig az általa ez alkalommal egyfolytában lemunkált három czifra című darab, meg a jövő reménye.

Szerencsére Németh János ur és Alszeგი Ilona k. a. nem lettek rosszul és így az előbbi által

igen szépen előadott opera-részlettel („Hunyadi László“-ból a király soloja) és az Alszeგი Ilona k. a. által szintén igen kedvesen, szabatosan és csengő hanggal elénekelt „Csók keringő“-vel némikép kárpótolva lettek azok is, akik tulajdonképen zongoraművészetben óhajtottak volna gyönyörködni. Vezéri „Fekete frakkban“ című monologja nem részesült oly tetszésben, mint vártuk volna, sem pedig a már említett fatális „Magyar négyes“, bár mindkét piéce szabatosan, megfelelőleg volt kivive.

A következő napon: april 21-én és az erre következőn: 22-én ismét baj volt. — Az egyik az, hogy a kitűzött „Cserebogár“ című népszimű helyett Temesváryné és Toldi megbetegedése folytán a „Sárga csikó“-t kellett előadni; a másikon pedig: hogy „Giroflé-Girofla“ előadása alkalmával Nyilvai Irma kedvelt énekesnőnknek ruhája a színpadon véletlenül meggyuladt, de a gyors segély — szerencsére — némi ijedtségen kívül, minden nagyobb szerencsétlenségnek elejét vette.

Toldi jutalomjátékára már a mult alkalommal felhívtuk a közönség figyelmét s így most csak annyit, hogy az 27-én, szombaton fog megtartatni.

A színidény már vége felé jár. Mint halljuk: május 8-ik, vagy 10-ik napjáig tartatnak még előadások és 12-én a Mándok y-féle consortium által ujonnan szervezett társaság már Nagyváradon fog játszani.

Nyugaton és keleten.

Berlinben még mindig a békelantját pengeti a politika nagy mestere Bismarck. Ő közvetit minden áron Orosz- és Angolország között, bár tudja, hogy eredménytelenül. A két fél készül is már a háborura teljes erejéből. Oroszország a Balkán félszigeten a csatáldjai vonalon sánczolja el magát, Anglia pedig Malta szigetére még Kelet-Indiából is egyre szállitja seregeit és hadiszereit. A Konstantinápoly előtt horganyozó angol hajóraj parancsnoka Hornby, ugyancsak örködik, hogy az oroszok csinjét, Gallipoli és Bulair elfoglalását — megakadályoztassa.

Egyébként a muszkáknak épen nincs pihenésük a Balkánfélszigeten. A muszka zsarnokság és nyomás következtében föllázadtak a Ruméliában lakó mohamedánok és lecsendesítésökkel 30,000 orosz foglalkozik. A muszkák egy ily ütközetben Demotica mellett 500 embert és 8 tisztet vesztek.

Thessaliában most az ottani görög lakosoknak a porta elleni lázzadása szünetel, 3 napi fegyverszünet köttetvén. A porta fenyegette Athent, mert a forradalmárok onnan nyertek bátoritást.

A bolgár parlament, hirszerént Tirnovában máj. 1-én meg fog nyitattani.

A muszkák mindent elkövetnek, hogy a sanstefanoi szerződés határozatait a Balkán-félszigeten keresztül vigyék.

Majd tesznek róla Európában!

VIDÉKI HIREK.

— **A Nagyváradon** husvét másod napján megnyílt régészeti és ipar-történelmi kiállításon a tárgyak 36 szekrényben helyezték el. Első napon a bevétel 150 frtra rugott. — **Nagyváradon** a régészeti és ipartörténelmi kiállítás megnyitása napján B. Gerliczy Bodog díszebédet adott, másnap délben pedig Romer Flóris jeles szaktudósunk vendégei voltak a régészek. — **A biharmegyei** régészeti kiállításról 12 fényképet fog-nak kiadni. — **Balaton-Füreden** az idei évad május 26-kán kezdődik. — **Hasznos** faluban (Heves) ápril 23-kán nagy tűzvész volt, melynek következtében a fél-falu porrá égett. — **A békésmegyei** régészeti és művelődés-történelmi társulat husvét másodnapján tartá gyűlését M.-Berényben, melyen Göndöcs Benedek elnökölt. — **Szombathelyt** ápril 22-én nagy zivatar és a vetésekben és gyümölcsfákban nagy kárt okozott, iszonyu jégeső volt.

HELYI TÁROGATÓ.

— **Vidéki irodalmi és művészeti kör** létesítése iránt mult számunkban közlött fölhívásunkat újból és melegen ajánljuk ugy a sajtó, mint az irodalom barátok figyelmébe!! Már több oldalról helyeslő nyilatkozatot vettünk ez eszme pártolóitól!

Psenyeczki Nagy Sándor az élő nyelveknek a főiskolában rendes és a városi reáltanodában s. tanára, néhány heti súlyos szenvedés után, munkás élete 47-ik évében f. é. ápril 22-én elhunyt és ápril 24-én a legnagyobb részvét között a földi nyugalom helyére kísértették. Az ő érdemekben gazdag tanügyi működése szorosán összefügg Debreczen város művelődés-történetével, melynek megírásakor az bizonyára kellőleg méltányol-tatni is fog. Feledhetlen emlékének mi is szenteltünk egy lapot, melyen nem úgy mint tanférfi, hanem mint szerető fiu van feltüntetve.

— **A dal és zeneegylet** pártoló tagjainak névsorát tartalmazó iverk beszámolósi ideje lejárván, azok Márk Endre ügyvéd, egyleti jegyző urhoz beküldendők.

— **A protestáns tanáregylet** városunkban ápril 24-én megalakult. Megválasztott elnök: Szegedi Sándor tr. jegyző; Gergely Károly tr. és pénztárnok: Oszterlamm Ernő tr.; Éljenek és hassanak!

— **Barsay Sarolta** urhölgy és Blau Gyula hegedűművész, Dragota Margit, Smekál Irma k. a. és Steinacker Sándor ur szíves közreműködése mellett a „Magyar Korona“ vendéglő nagy termében szombaton, ápril 27-kén hangversenyt rendeznek, melynek műsorozata a következő: 1. Bánk-Bán ábránd Erkel-Ridley-től Barsay S. k. a. és Blau Gyula ur. 2. „Repülj fecském“ Barsay S. k. a. és Blau Gyula ur. 3. „Rondo brillante“ Webertől, zongorán előadja Dragota Margit k. a. 4. „Sonate“ (F. dur) Beethoventől, zongora és hegedűre előadják: Steinacker Sándor és Blau Gyula urak. 5. „Morceaux de Salon“ Vieuxtempstől, előadja

Steinacker Sándor ur zongora kísérete mellett Blau Gyula ur. 6. „Concert“ ábránd Umlauftól, cziterán előadja Smekál Irma k. a. 7. „Concert“ Mendelssohtól előadja Steinacker Sándor ur zongora kísérete mellett Blau Gyula ur. A zongora Schmiedt S. ur raktárából való. Helyárok: Körszék 2 frt. Számozott szék 1 frt. 50 kr. Állóhely 1 frt. — Jegyek előre válthatók Telegdi K. Lajos ur könyvkereskedésében és este a pénztárnál. Kezdeté 7 1/2 órakor, vége 9 óra után.

— **Toldi** jutalomjátékaul és Szatmári Árpád föllépteül színházunkban szombaton Rosen kitűnő vigjátéka: „Oh azok a férfiak“ adatik. Derék fiatal színésznöket ez estére a közönség tömeges pártfogásába melegen ajánljuk.

— **Zenés mise** énekeltetett husvét első napján a kath. templom chorusán Maróczy vezetése alatt. A közreműködött mükedvelők teljes elismerést érdemelnek; különösen pedig Zivuskáné-Gáspár Róza urhölgy és Vecsey Irma k. a., kik a magán ének részeket adták elő.

— **A debreczen-nagyvárad** szintársulat tagjainak névsora következő: Drámai tagok: Mándoky Béla, Szathmári Árpád, Lászy Vilmos, Follinus Aurél, Berényi Gyula, Ferenczy Béla, Lovászi Dezső, Gyenes László, Kiss Soma, Törökné-Szakál Róza, Lászy Etelka, Mészáros Ilka, Foltényiné Amália, Zöldy Miklósné, Cséki Lina. Opera és operette tagok: Dr. Scholaszter János, Travarsz István, Török Miklós, Mándokyné Emma, Kocsis Irma, Nyilvai Irma, Érczy Ferencz. Rendező és dalművezető: Follinus János. Továbbá 8 kardalnok és 9 kardalnoknő, egy karmester, egy kar-tanító, egy sugó és 16 tagból álló zenekar. Összesen 61 személy.

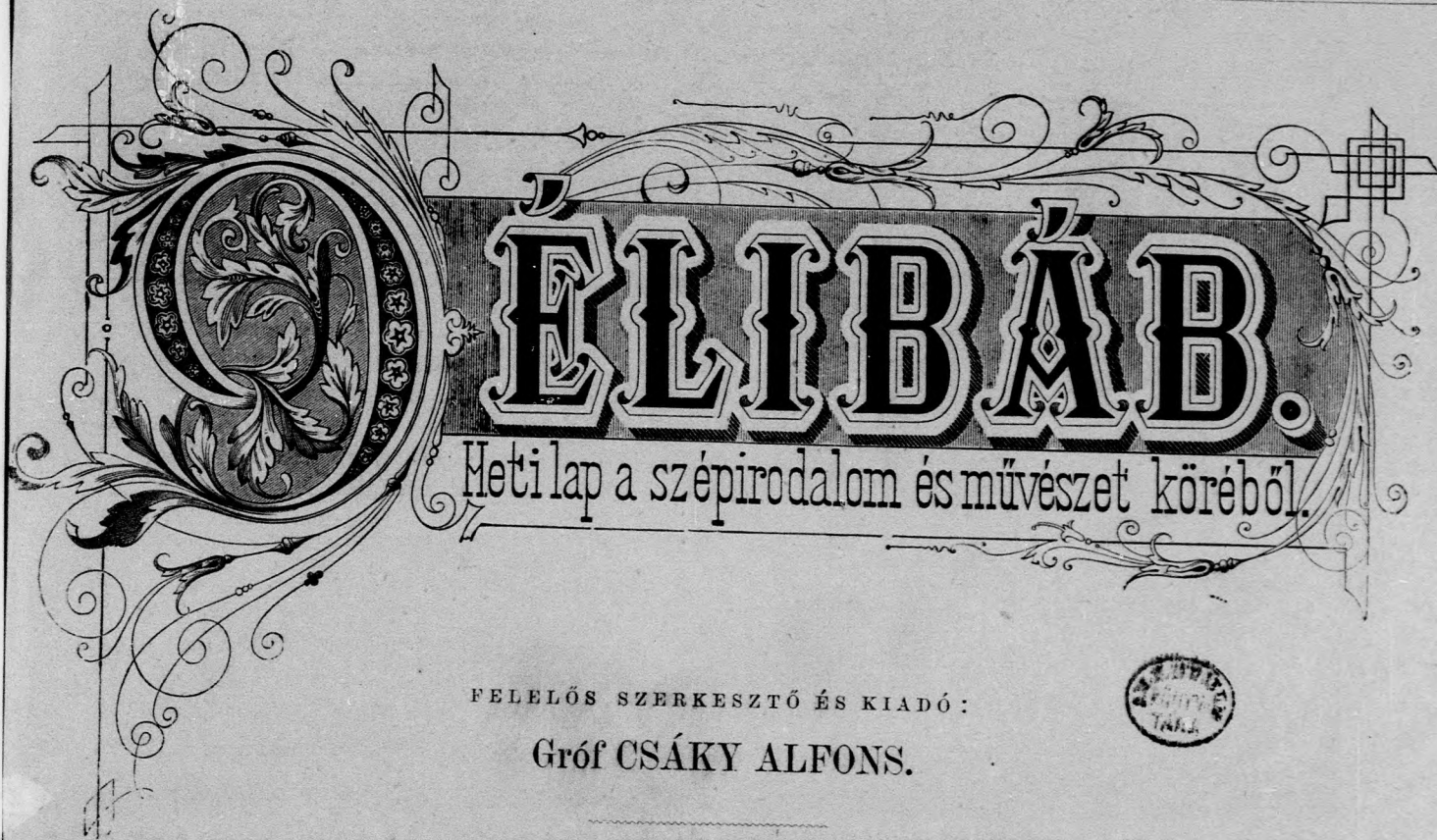
— **A „Cornevilli harangok“** Planquette operetteje dallamai után készített keringő és ábránd kapható már Hoffmann Szaniszló bazár épületi hangjegy és műkereskedésében. Az elsőnek ára 1 frt, az utóbbinak 1 forint 30 krajczár.

— **Bethlendi Endre** főiskolai volt senior tanulmányai gyarapítása végett Schotlandból most Bazelbe utazott.

TARTALOM: 1. Éji csendben. (költ.) Kompolthy Tivadar. 2. Megnyert fogadás (rajz) Balázs Sándor. 3. Phoebos vagy Apollo. Propper N. János. 4. Atyám sirján. P. Nagy S. u. Gy. J. 5. „Y.“ (Elbeszélés) Kosztolányi Árpád. 6. Thompson ur elveszett fia. Bret Harte rajza. S. . . . a D . . . ó. 7. Emléklapra. Kovács Gyula. 8. A gyűrűk történetéhez. . . . z t. 9. Tárca: Legelső szerelmem. . . . y . . . a. 10. Hírek az irodalom, művészet és közművelődés teréről. 11. Debreczeni színház. 12. Nyugaton és keleten. 13. Vidéki hírek. 14. Helyi tárogató.

BORITÉK: Heti naptár. Sakkalány. Számrejtvény. Helyesen megfejtők nevei. Szerkesztői üzenet. Vegyes. Tréfák és adomák. Kiadói üzenet. Hirdetések.

Laptulajdonosok: Gróf CSÁKY ALFONS és DENGÍ JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

Gróf CSÁKY ALFONS.

Megjelen minden pénteken.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	6	frt.
Fél évre	3	frt.
Negyed évre	1	frt. 50 kr.

A lapot érdeklő mindennemű közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Szerkesztői iroda és kiadó-hivatal: Varga-utcza 2256.

Hirdetéseket lapunk számára elfogad HAASENSTEIN és VOGLER hirdetési irodája Budapesten és Bécsben, valamint GOLDBERGER V. Budapesten és kiadóhivatalunk.

DEBRECZEN,

NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1878.

HETI NAPTÁR.

Aprilis és Május.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orsz naptár	Izraeliták naptára	NAP		HOLD	
					kel o. p.	nyug. o. p.	kel o. p.	nyug. o. p.
27 Szomb.	Peregrin hitv.	Zita	15 Nagyszombat	24 Sab. 1. per.	4 517	5 249	2 1	
28 Vasár.	F 1 Fehér vásár.	F 1 Quas. gen.	16 A Husvétvas.	25 Okoziás	4 507	6 333	7	
29 Hétfő	Maximin	Antalka	17 Husvéthétfő	26 Bőjt, Joz. h.	4 497	7 317	4 11	
30 Kedd	Sienai Katalin	Eutróp	18 Husvétkedd	27	4 477	8 382	5 18	
1 Szerda	Fülöp és Jak. ap.	Fülöp, Jakab	19 János	28	4 467	10 regg	este	
2 Csütör.	Athanáz, Zsig.	Zsigmond	20 Theodor	29 Oziás	4 447	11 497	44	
3 Péntek.	Jéz. ger. és szögei	Kereszt főlfed.	21 Január	30 Roschodes	4 427	13 433	8 50	

SAKKTALÁNY.

(Megfejtendő lóugrás szerint.)

Mignontól.

az	a	gét,	radj	károl		tasd	rits	édes	res	gyat	
mele	Ma	azt	ezt	Óh		lő	sze	I	fe	má	
si	édes	sem	Aj	ked	szel	al	mó	ra;	est	á bora,	
elne	nek	zet	keb	vóra	má	Re	fü	tass	sok	mó lett	
mé	ró	tünj	ve	pül	puha	el	vér	mint	Rin	Al vó	
		lé	fo	i	ra	jön	Ér- zem	itta	nyug		
		vá	i	ja	gyon	tasd	dob	gass	lebon		
gyat	gé	ne	ra,	dó	va	szét,	ré	te	szol	öled	tott
ha	vó	ra	tár	az	szeg	vess	man	El	a	tom	ját
zet!	I	radt	jó	gyok	bol	felém	idő	kar	ka	szik	ben
ra!	So	al	a	mint			kép	kot	tő,	aki	Lá
tasd	Fá	Ó	va	dog			ját	S te	zelet;	tar	la

SZÁMREJTVÉNY.

Opris Katinkától.

- 8, 4, 13, 27, 15, 18. Szőlőhegyen lehet látni,
1, 18, 3. Nehéz ennek végét várni,
20, 2, 6, 25. Szívet, lelket gyönyörködtet,
24, 21, 17. Mélyében csak élőlényt rejt.
3, 23, 5, 7. A gyerekek kedvelik ezt.
14, 3, 16. Lassan mulik annak, ki rest.
17, 11, 13. Nem csak kincset, titkot is főd.
19, 27, 22, 26, 18. Utja ennek a kerek föld.
24, 11, 15, 6, 21. Fáj attól akit szeretünk —
12, 7, 19, 23, 13, 24. S ezt mélyen érzi a szívünk.
15, 18, 1, 14, 13. Sok fogy most a harezmezején,
26, 11, 6, 5. Csapjon össze muszkák fején!
1—28. Egy régi szép költeménynek
Versszaka így kezdődik
A természet haldoklása
Mindig ekként végződik.
Megfejtési határidő május 10-ke.

A „Déliabáb“ 15-ik számában köz-
lött sakkतालány értelme a következő:

Hogyha mulandó szerelmed,
Óh ne szeres úgy engemet,
Ha nem szeretsz boldog vagyok,
Mert lehalább meghalhatok.

De, hogyha engem szeretnél,
És elhagynál, elfelednél:
Lelkem nem szállhatna égbe,
Szüntelen téged kísérne.

A számrejtvény pedig: Margit-
szigeti hid. Helyesen következő t. elő-
fizetőink fejtették meg:

Györy Zsuzsika, Wagner Róza,
Nemes Ilonka, Péchy László, Az első
éves papnövendékek Ungvártt, Fried-
land Berta, Steiner Hermina, Marko-
vits Benő, Nagy István, Kálnoki Matild,
Tóth Katinka, Fenyves Aranka, Böhm
Szerafin, Kövesdy Mariska, Weisz Nina,
Hevessy Géza, Vass Flóra, Karász
Jenő, Német Berta, Körösy Katalin,
Herczeg Klára, Vörös Sándor, Lehoczky
Biri, Kardos Ferike, Nánássy Erzsike,
Hochstätter Irma.

A szerkesztő üzenetei.

Kérjük ama t. szerkesztőket,
kiknek e számot megküldtük, nyi-
latkozzanak, hogy sziveskednek-e
lapunk tartalmát időközönként föl-
emliteni? mert csakis ez esetben
léphetünk csereviszonyba.

K. F. Kolozsvártt. „A két szívet“
nemsokára megkezdjük.

E. B. Budapest. Levelét vettem. Az
ígértkeket várom. Üdvözlét.

E. S. Budapest. Leveletem tudom
már kapta. Hallgatása valóban megfog-
hatlan.

U. J. Helyben. Hulló leveleit be-
sorozzuk.

P. I. Lőcse. „A véletlen szabadulás“ nem nekünk való.

E. D. Sopron. A küldeményeket köszönjük. Versét felhasználjuk.

G. M. Helyben. Várunk, míg öntől valami jobb és rövidebb munka érkezik.

E. K. Budapest. Fogadja részvétünket. Reméljük, nem sokára ismét harcsképes lesz.

Mirsa. Helyben. A kötöttben sok a reminiscencia. Tárcazacikk alkalmissá jöhet.

K. Gy. Helyben. Kissé epikureista elmefuttása besoroztatott.

Dr. K. G. A küldött „pénzt“ köszönjük; a legjobb arany valuta; jövő számunkban előfizetőink számára már folyóvá tesszük.

Vegyes.

(s) **Megfelelt neki.** Több évvel ezelőtt történt, de történetet volna a napokban is, hogy a helybeli királyi bíróság tárgyaló termében várakozó ügyvédurak unaloműzés szempontjából anekdotázni kezdtek. Ki egyet, ki mást mondott. Egyszer csak megszólalt a talpra esett adomáiról és sajtóságos kedves humoráról általánosan ismert s közbecsülésben és szeretetben álló —y ügyvéd. Minden szem felé fordult. Az arczok előre derülteké lettek; az ajkak készek a nevetésre. Egy ismeretes adomát kezdett el, mely szerint a néhai boldog emlékezetű Deák Ferencz kalapját valami fiatal adjunktus a magáé helyett tette fejére. Megszólítja az öreg ur, hogy „amice az az én kalapom.“ Az amice zavartan mentegeti magát. Engedelmet kér, de miután az ő kalapja is „körülbelül olyan, mint a milyen az öreg uré, esett meg a tévedés.“ Amint eddig ért az elbeszélésben —y ur, és már csattanósát akarta az adomának elmondani, a midőn t. i. az öreg ur azt felelte vissza hogy: „meglehet édes öcsém, körül igen, de belül nem egyezik kalapunk“, — közbe szól egy fiatal ügyvédke: „Nem úgy van az t. kollega ur; nem Deák Ferenczcel történt meg ez az adoma, de Nyáry Pállal. Hagyja félbe. Ugy érdekes az adoma, ha tökéletesen vagyunk annak eredetéről értesülve.“ —y el is hallgatott és füttyörészve kezdett alá s fel sétálni a terembe. — Restelte a dolgot mindenki. A fiatal ügyvéd ur meg eléggülten mosolygott, hogy úgy „lepipázhatta“ —yt. Egyszer csak megáll —y és szólani kezd... „A számadó juhász, amint szamarán haza felé ballagna, elkezdett unalmában, vagy jókedvébe — már az mindegy — valami dalt füttyörészni. Füttyöléséből a szamar bögése verte fel. — A juhász elhallgatott. — Egy darabig szótlanul figyelt a szamar bögésére, aztán oda szólt neki: „Na ha te jobban tudod a mivoltodat! Hát fujjad tovább.“

Lett aztán óriási nevetés, mely elől a fiatal ügyvéd ur jónak látta „elpárologni. — Mondom ez a kis történet több évvel ezelőtt történt meg, de hát történetet volna az idén is és azért nem volt felesleges megörökíteni.

(s) **Egy minta védbeszéd.** Párisban egy vádlott következőleg védte magát az esküdtszék előtt: „Mé-

lyen tisztelt esküdt urak! Van Franciaországban egy város és annak 1200 lakosa. — Ebben a városban van egy szerény ház. A házban egy betegség- és öregségtől görnyedező agg férfi lakik. A szegény agg ideges reszketéssel kapkod a hírlapok után. A hírlaptól függ sorsa. Attól várja élte utolsó napjainak nyugtát. Ha a hírlap egy ember elítélését hozza, akkor az aggyastyan mulhatatlanul elveszett. Mellette ül egy majd nem nyomorék öreg asszonyság. Kezei már reszketnek, lábai már nem bírják, de egy ember felmentése még megmenthetné a több, mint bizonyos haláltól. Nincs se éjjele, se napala és ha azt az egy embert elítélik, a tehetetlen öreg anyó is el lesz ítélve. Keze nem reszket többé, lábai nem ingadoznak, nagyon jól fogja magát érezni: meghal! Egy fiatal leányka van még abban a szobában. Szegény oly fiatal, hogy kenyerét még nem is kereshetné. Mélázva ül az ablaknál. Visszatekint a multra, mely még alig volt és kétségbeesve gondol a jövőre. Az „egy ember“ elítélésével a leányka elveszti egyetlen támaszát és a borzasztó jövő előtte állana. Tisztelt esküdt uraim! az aggyastyan atyám, a reszkető anyóka anyám, és a fiatal leány nővérem! — Az esküdtek vádlottat elmondott rövid beszédé után, csupa számalomból fölmentették.

(s) **Játékdüh Siamban.** — A siamiak nagyon szenvedélyes játékosok. A játszó házak Siamban ép oly számosak mint a kávéházak Bagdadban, Kairóban, vagy a grogmérések Calcutában és Bombayban és az állam jövedelmének talán legnagyobb része a játszóházak után fizetett adóból áll. E házak, — többnyire nagy csürök, — mindig zsufolva vannak férfakkal, nőekkel, sőt gyermekekkel, kik egész szívvel, lélekkel engedik át magukat a romboló szenvedélynek, melyet se nem tudnak se nem akarnak legyőzni. Ha a játékdüh a siamit megszállja, nem elégszik meg azzal, hogy néha igen keservesen szerzett pénzét, vagyonát eljátsza, de ha családja van, nejét és gyermekeit is felteszi és elveszti. Elmegy az uzsorához és nagy kamatra pénzt vesz fel kölcsön, oly kikötéssel, hogy ha bizonyos idő leteltével nem tudná megfizetni adóságát, addig fog dolgozni hitelezője számára, míg a tőke kamataival együtt törlesztve nem lesz. Aláírja a szerződést, felveszi a pénzt és siet visszanyerni az elvesztettet; újra veszit és hitelezőjének rabszolgájává válik, a ki őt bérbe adja és bérének felét követelése és kamatai fejében lefoglalja. Ez így tart éveken át és a szegény rabszolga csak fizet, ámbár tartozását már tizszeresen is lefizette, de mégsem szabadulhat, mert a kamatok és azok kamatai oly óriási összeggé nőttek, hogy néha még gyermekeit is kénytelen ily módon eladni.

Tréfák és adomák.

Egy vidéki városban bizonyos jótékony célra működvelői előadást rendeztek az ifjak.

A hölgyvilág sehogy sem akarván vállalkozni a komédiára, mit volt mit tenni, a női szerepeket is férfiak játszották.

A publikum nyugtalanul várta az előadás kezdetét s végre is megunván a várakozást, tombolt és lármázott, hogy kezdjék már a darabot.

A nagy lármára aztán előbúvék a sugó s következőleg szólt a közönséghez.

„Csak néhány percnyi türelmet kérünk még, — míg a hercegnő megborotválkozik.“

A pesti vásárra készült az ujházasság férj, a midőn neje egy tiszta zsebkendőt adott át neki, melynek egyik csücskére a férj göresöt kötött.

„Miért kötöttél csombókot a kendődre kedvesem? kérdi a nő.

„Azért biz én szívem — felelt a férj — hogy el ne felejtsem Pesten, hogy házas vagyok.“

Elkérte a rektor a tiszteletes uramtól a latin szótárt (dictionariumot.) Használat után haza küldé azt a harangozótól, ki is ilyen szavakkal adá át:

„Tisztelt rektor a tiszteletes urat haza küldte ezt e disznójármot, már tovább nem használja.

Kiadói üzenet.

Fölkérem tisztelettel a vidéki előfizetőket, — miszerént a hátrálékban levő előfizetési pénzt kiadó-hivatalunknak mielőbb beküldeni, azon t. előfizetőket pedig, kiknek ez évnegyeddal előfizetésük lejárt, hogy a megújítást mielőbb eszközölni sziveskedjenek, — nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék; amennyiben mi ezentul a vidékre csakis azoknak küldjük lapunkat, — kik arra előre előfizetnek.

A legolcsóbb politikai hetilap

A „Nép Zászlója“

Szerkeszti: Mende Bódog.

Megjelen minden szombaton s úgy küldetik szét, hogy Vasárnap már a legtávolabbi vidékeken is olvasható. — Ha fontosabb események történnek, rendkívüli számokat ad, s ezeket ingyen kapják az előfizetők. — Időnként képeket is közöl politikai, úgy mint más tartalmu cikkeihez.

Előfizetési ár negyedévre 50 kr.

A „Nép Zászlója“ kiadóhivatala
Budapest,

Egyetem-utsza Erzsébet szálloda.

Laptulajdonosok: Gróf CSÁKY ALFONS és DENGI JÁNOS.

Színházi látcsövek

a legfinomabb szintelenített 4—6—12 lencsével a legnagyobb választékban.

Szemüvegek

rövidlátók, távollátók, szembetegek és hályogtóműtét által megszabadítottak számára, valamint

Valódi hegyi kristály szemüvegek,

ugy minden a látszerész szakba vágó cikkek a legjobb minőségben s a legjutányosabb árak mellett kaphatók

FISCHER JAKAB

látyszerésznél Debreczenben, főpiacz 1713. sz.

Megrendelések és javítások a legpontosabban eszközöltetnek.

27 krtól

kezdve újabb, ritka, válogatott cikkek érkeztek

Baum Miksához.

Szerencsém határtalan!

Nyertem

egy ternőt

és pedig egyedül az ön segélyével ORLIČE RUDOLF matematikai tanár és irodalmár!! Tegye ezt közzé a szerencsétleneknek szerencsésekké átalakítása körül szerzett érdemei jutalmául, a miben ön oly nagy tevékenységet fejtet ki. Isten áldja önt!

Daubeck Ferencz.

(Hatóságilag és közjegyzőileg igazolva van.)